MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suomi on perinteisesti ollut hyvä rakentamaan hevosta suurempia koneita ja dinosaurusta suurempia energiantuotantoyksiköitä. **MIKKO METSÄMÄKI KAUPPALEHDESSÄ**

Maaseutu ei ole kehityksen jarru

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) viikko sitten julkistaman analyysin mukaan nykyinen valtionosuusjärjestelmä ja verotus kannustavat asumaan matalan tuottavuuden alueilla kasvukeskusten sijaan. Tämä jarruttaa kaupungistumista ja vähentää hyvinvointia.

VATT:n mukaan esimerkiksi Tunturi-Lapissa asuvaa perhettä kannustetaan useilla tuhansilla euroilla vuodessa olemaan muuttamatta Helsingin seudulle.

Tulosta perustellaan myös sillä, että ihmiset ovat tuottavampia kaupungeissa kuin maaseudulla ja tuottavuus kasvaa nopeimmin niissä paikoissa, joissa on paljon ihmisiä. VATT:n erikoistutkijan Heikki Pursiaisen mielestä aluepolitiikan pitäisi – sikäli kun sitä harjoitetaan – edistää keskittymistä.

Ei riitä, että valtionosuusjärjestelmä estää tuottavuuden kasvua. Muuttohalukkuutta estää VATT:n mielestä myös valtion verotus, koska se kohdistuu tuottavammalle alueelle muuttamisesta seuraavaan palkanlisäykseen.

Ei ole yllättävää, että VATT:n analyysi julkistettiin kesken hallitusneuvottelujen. Perussuomalaisten ja erityisesti keskustan osallistuminen hallitusneuvotteluihin on aiheuttanut varsinkin pääkaupunkiseudulla väristyksiä. Jo ennakkoon on nostatettu pelkoja siitä, että pääkaupunkiseudun kehittäminen unohdetaan.

Muurien rakentamien kaupunkien ja maaseudun välille on vanhaa politiikkaa. Siihen ei ole mitään tarvetta nytkään, koska molemmat tarvitsevat toisiaan. Lisäksi analyysin väittämä ero tuottavuudessa on kyseenalainen.

Miten tuottavuutta mitataan? Onko hallinnon paisuttaminen tuottavuutta? Lasketaanko yrityksen tuottavuus pääkonttorin vai tuotantolaitosten perusteella? Voidaan myös kysyä, miksi metsä- ja elintarviketeollisuuden raaka-aineiden tuottaminen tapahtuu matalan tuottavuuden alueella?

Toivottavasti eurooppalaista politiikkaa ei hoideta tulevaisuudessa VATT:n oppien pohjalta. Jos näin tehtäisiin, niin Suomessa ei kannattaisi asua eikä tänne kannattaisi myöskään sijoittaa EU:n laajuisia toimintoja. Suomen saamat aluekehitysvarat pitäisi suunnata nykyistäkin enemmän Keski-Euroopan suuriin keskuksiin.

Analyysin mukaan myös progressiivinen tuloverotus vähentää muuttohalukkuutta. Väite on outo, koska viimeaikaisten kokemusten perusteella verotus lisää muuttohalukkuutta – ei Suomen sisällä – vaan Suomesta pois. Lisäksi luulisi suurten kaupunkien alemman kuntaveron houkuttelevan. Harva luopuu paremmasta tulotasosta verotuksen progression takia.

Rakentaminen ei ole pysynyt mukana väestön keskittymistahdissa.

Erikoistutkija Tuukka Saarimaan mielestä Suomessa harjoitetaan keskittämisen sijaan hajauttavaa politiikkaa. Vaasan yliopiston filosofisen tiedekunnan dekaani Hannu Katajamäki tyrmää väitteen. Hänen mukaansa maaseudulla todellisuus on toinen ja palvelut karkaavat yhä kauemmaksi. (MT 20.5.)

Katajamäki toteaa, että tilastojen mukaan erityisesti nuori väki liikkuu Suomessa. Hän muistuttaa, että VATT:n tutkijoiden leimaamilla alemman tuottavuuden alueilla asuu entistä enemmän eläkeläisiä. Katajamäen mielestä on vähintäänkin kohtuullista, että heidän hyvinvoinnistaan huolehditaan.

Tutkijoiden huoli on turha eikä keskittymistä tarvitse valtion kiihdyttää. Muuttoliike kaupunkeihin on jatkunut jo vuosikymmeniä. Pääkaupunkiseudun kolmen suuren kaupungin asukasmäärä on kasvanut Tilastokeskuksen mukaan vuosina 2010 - 2014 noin 72 000 henkilöllä.

Valtionosuusjärjestelmän ja progressiivisen verotuksen tarkoituksena on tasata tuloeroja ja turvata yhteiskunnan peruspalvelut koko maassa. Tästä ei ole syytä luopua.

On hyvä, että asioita tutkintaa ja niistä keskustellaan. Maaseudun leimaaminen kehityksen jarruksi ei kuitenkaan vastaa elävää todellisuutta. Kannattaisi tutkijoidenkin käydä tutustumassa.

Muurien rakentaminen on vanhaa politiikkaa.

Metsä vahvistaa MTK:ta

Tuottajajärjestö MTK on elänyt viime vuodet historiallisen suurta muutosta. Se näyttää onnistuvan jopa yli rohkeimpien odotusten.

Muutos liittyy erityisesti metsäedunvalvontaan, jossa metsänhoitoyhdistykset tulivat vuoden alussa suoraan MTK:n jäsenyhdistyksiksi. Samalla, lainmuutoksen seurauksena, metsänomistajien mhy-jäsenyys muuttui vapaaehtoiseksi.

Järjestöorganisaatiossa alueelliset metsänomistajaliitot lakkautettiin – rakenne tiivistyi MTK:n metsälinjan ja metsänhoitoyhdistysten vahvaksi liitoksi. Metsänomistajat saivat 20 edustajaa järjestön korkeimpaan päättävään elimeen, MTK:n valtuuskuntaan.

Suurin muutos liittyy MTK:n jäsenmäärään. Uudistusten seurauksena järjestön jäsenmäärä lähes kolminkertaistui – toukokuun lopussa MTK:lla oli yhteensä 410 000 jäsentä.

Luku kertoo, että valtaosa metsänomistajista haluaa pysyä mhy:n jäseninä ja olla mukana rakentamassa suomalaista metsäpolitiikkaa. Se on tärkeä luottamuksenosoitus yhdistysten palveluille ja MTK:n edunvalvonnalle.

Vaikka järjestöuudistus rakenteiden osalta on nyt viety läpi, tulokset konkretisoituvat vasta käytännön työn kautta. Kaikkien jäsenryhmien – viljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien – on koettava jäsenyytensä tasavertaiseksi ja MTK:n työ tarpeelliseksi.

Laaja jäsenkunta vahvistaa MTK:n mandaattia maaseudun elinkeinojen edunvalvojana. Se takaa, että järjestön ääntä kuunnellaan entistä tarkemmin myös päättäjien pöydissä.

YLIÖ

Sääntelyssä vähemmän on enemmän

Sääntelyn määrän vähentämisestä tuntuu vallitsevan lähes yksimielisyys. Vaalien aikana se oli vahvasti myös kaikkien puolueiden agendalla. Nyt olisi ryhdyttävä rohkeasti tekoihin ja käynnistettävä talkoot, joilla haitallisista normeista päästäisiin eroon.

Vähemmän ja nopeammin on nyt enemmän. Lähtökohtana sääntelyn purkamisessa ja keventämisessä pitää olla yritystoiminnan sekä työllistämisen helpottaminen.

Muodosteilla oleva hallitus teki jo EU-linjaukset. Niihin sisältyy linjakas kannanotto EU-sääntelyn hillitsemisestä ja pidättyvyys kansallisesta lisäsääntelystä.

Tällä saralla työtä riittää. EU:n säädösmassa on valtava. Se sisältää noin 40 000 sitovaa lakikokonaisuutta. Komission keskiviikkona julkistamat aloitteet ovat myös merkittäviä askeleita eteenpäin.

Suomessa säädösten määrä on kasvanut 1990-luvulta lähtien nopeasti. Niiden ajantasaisuus tulee käydä ennakkoluuttomasti läpi. Karsimista riittää. Sääntelymassan realistinen vähentämistavoite voisi olla vaalikaudella kaksi prosenttia vuosittain. Hyvä nyrkkisääntö olisi yksi sisään, kaksi ulos.

Normien purku yhdelle ministerille

Säädöspolitiikan pitää olla määrätietoista. Mitattavat tavoitteet ja tiukka seuranta ovat kaiken perusta. Virkakunta on saatava toimimaan tavoitteiden mukaisesti.

Normitalkoot on hyvä vastuuttaa yhdelle ministerille. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan tehtävänä on valvoa tavoitteiden toteutumista puolivuosittain. Sitoutuneisuus toisi jäntevyyttä toimintaan.

Sääntelyn kustannukset koituvat viimekädessä yrittäjien maksettavaksi. Ympäristöluvissa kustannuksia aiheutuu kahta kautta: lupaprosessien venyminen tietää aina menetettyjä liiketoimintamahdollisuuksia ja kalliit lupamaksut rasittavat etenkin pk-yritysten investointivaiheen liiketoimintaa.

Tällä hetkellä viranomaiset keskittyvät liiaksi pienten riskien ympäristölupien käsittelyyn. Lähestymistavan pitäisi olla riskiperusteinen.

Infra- ja ympäristöluvat yhdeltä luukulta

Pitkät käsittelyajat ovat johtaneet siihen, että EK:n selvityksen mukaan lupajonossa on tällä hetkellä yli kolmen miljardin arvosta investointeja.

Lupajonossa on yli kolmen miljardin arvosta investointeja.

Tästä summasta iso osa koskee suuria yrityksiä, mutta monelle pk-yritykselle pienempikin investointi saattaa olla elinehto. Byrokratian rattaissa jumittava investointilupa voi jopa asettaa yritystoiminnan jatkuvuuden vaakalaudalle.

Hallinnon sujuvuus voi olla kilpailuetu. Tärkeä askel on kartoittaa ja poistaa tarpeettomat luvat. Urakan kokoa kuvaa se, että Suomessa ympäristölupamenettelyn piiriin kuuluu yli kymmenkertainen määrä yrityksiä verrattuna EU:n vaatimuksiin.

Sujuvoittaakseen byrokratiaa hallinnon on sovitettava erilaisia lupamenettelyjä yhteen ja yhdistettävä lupia.

Elinkeinoelämän ajamassa yhden luukun mallissa yrityksen tulisi hakea infrarakentamiseen ja ympäristöön liittyviä lupia ja muita päätöksiä yhdellä hakemuksella, yhdeltä viranomaiselta. Lopputuloksena olisi yksi päätös hakemukseen.

Jotta yhden luukun periaatteeseen voidaan siirtyä, tarvitaan lukuisat menettelyt yhdistävä järjestelmä. Siitä voitaisiin säätää puitelailla. Lailla määriteltäisiin, mitä lupia ja päätöksiä yhden luukun periaate koskee, mikä on prosessia johtava pääviranomainen ja miten yhteistyö eri viranomaisten kesken hoidetaan.

Yhden luukun periaate tarvitsee tuekseen myös ajantasaisen sähköisen lupajärjestelmän. Järjestelmän tulee kattaa lupaprosessin kaikki vaiheet, ja kaikkien luvitukseen liittyvien viranomaisten pitäisi käyttää samaa järjestelmää.

Sähköinen asiointi on saatava toimimaan siten, että yhdelle viranomaiselle kerran toimitettu tieto riittää. Samaa asiaa ei tule kysyä kahdesti.

Lupien käsittelyajat on helposti puolitettavissa. Äänekosken biotehtaan erimerkki on rohkaiseva avaus. Myös digitaaliset kartat ovat esimerkki siitä, miten luvitusta joustavoitetaan ja miten digitalisointi parantaa julkisen sektorin tehokkuutta.

Nopeita ja järeitä toimia

Suomen kilpailukyvyn parantaminen edellyttää tulevalta hallitukselta nopeita ja järeitä toimia. Sääntelyn vähentäminen ja hallinnon toimintatapojen muuttaminen on välttämätöntä kilpailukykymme parantamiselle, uusille investoinneille ja yritysten kasvulle.

Toimiva yhteiskunta tarvitsee hyvät ja selkeät pelisäännöt. Kun on saatu aikaan yksimielisyys sääntelyn keventämisen tarpeesta, on enää toiminnan aika. Tulevalla hallituksella riittää työsarkaa, mutta normitalkoot on saatava listan kärkipäähän.

Nyt tulee aidosti sitoutua sääntelyn purkamiseen ja ryhtyä töihin konkreettisten päätösten tekemiseksi sekä Suomessa että EU-lainsäädännössä. Näin saadaan seisovien investointien pato purkautumaan ja yrittäminen mielekkäämmäksi. Tämä on yksi keino talouskasvun ja työllisyyden parantamiseen.

Normien perkaamisella ei heikennetä oikeusturvaa. Ketterässä yhteiskunnassa kaikki hyötyvät hallinnon hyvästä toiminnasta. Aika on oikeusturvan tärkeä elementti.

JYRI HÄKÄMIES
JUHA MARTTILA

Häkämies on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n toimitusjohtaja ja Marttila Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:n puheenjohtaja.

TOIVANEN

KOLUMNI: MIKAEL PENTIKÄINEN

Terve kansanvalta, vapaa media

Moni suomalainen on lukenut viime aikoina hämmentynein mielin uutisia Helsingin huumepoliisin päällikön Jari Aarnion rikossyytteistä. Monen luottamus suomalaista poliisin kohtaan on koetuksella.

Syytteet ovat kovia eikä itse asiasta kannata riemuita. Todistamme dramaattista tapahtumasarjaa. Tuomio kertoo aikanaan, mitä on tapahtunut.

Meidän on kuitenkin syytä iloita siitä, että voimme lukea näitä juttuja. Poliisi on tärkeä osa valtion voimakoneistoa. Jos maa ei ole vapaa, media ei uskalla raportoida sen varjoista. Vapaassa maassa poliisin toiminta tutkitaan ja siitä uutisoidaan.

On hyvä muistaa, että maailman ihmisistä vain noin viisitoista prosenttia elää maissa, joissa sana on vapaa. Ilmaisunvapaus on valitettavasti harvojen herkku.

Vapaa sana ei säily itsestään. Se vaatii monia asioita, muun muassa lähdesuojaa, jonka turvissa lähteet voivat kertoa ikäviäkin asioita toimittajille ja sitä kautta julkisuuteen tulematta itse julki.

Itsekin olen kuullut monia asioita lähdesuojan piirissä, myös tapaus Aarniosta. Eräs vuoto johti aikanaan prosessiin, jonka myötä vaihtui SDP:n puheenjohtaja.

Lähdesuoja on tietolähteen suojaa yhteiseksi hyväksi. Se turvaa avointa ja vapaata yhteiskuntaa.

mikael.pentikainen@mt1.fi
@jmpentikainen

Lähdesuoja ei ole toimittajien suojaa vaan tietolähteen suojaa yhteiseksi hyväksi. Se turvaa vapaata ja avointa yhteiskuntaa rakentamalla luottamusta.

Edesmennyt asianajaja Matti Wuori sanoi joskus, että vuoto on kansanvallan voiteluainetta. Ilman lähdesuojaa moni tietolähde sulkisi suunsa.

Ehkä tunnetuin lähdesuojan puitteissa tapahtunut vuoto oli niin sanottu Watergate Yhdysvalloissa. Se johti presidentti Richard Nixonin eroon. Washington Post sai tietoja Valkoisen talon sekaantumisesta rikoksiin.

Siksi on hämmästyttävää, että apulaisvaltakunnansyyttäjä Jorma Kalske yrittää murtaa Suomen Kuvalehden ja MTV3:n toimittajien lähdesuojan Aarnio-jutun yhteydessä (HS, 20.5.). Kalske haluaa tietää, kertoiko Aarnio medioille presidentti Vladimir Putinin olevan poliisin epäilyjen rekisterissä.

Tämä on hyvä esimerkki tiedosta, jonka kuuluikin tulla julki.

Pelkkä lähdesuoja ei kuitenkaan yksin kanna vapaata sanaa. Tarvitaan muitakin edellytyksiä toimia.

Nämä edellytykset ovat heikentyneet, kun uusi tekniikka – erityisesti internet – on muuttanut mediaa ja sen ansaintaa. Yhä enemmän mainosrahaa valuu Suomesta maailmalle. Google on jo Suomen suurin mainosväline.

Googlen ja Facebookin kaltaiset miljardiyleisön jättipalvelut kokoavat entistä enemmän myös suomalaisia.

Siksi myös Smolnan hallituksen rakentajilla on oma vastuunsa sananvapaustyössä. He voivat vaikuttaa kotimaisen median edellytyksiin.

He eivät voi – eikä pidä – yrittää pysäyttää median murrosta, mutta he voivat luoda tasapuolisia olosuhteita.

Valtiovallan vaikutusvalta on rajallinen mutta ei mitätön. Se voi vaikuttaa monella tavalla, eniten tervehdyttämällä maan talouden.

Valtio voi vaikuttaa myös arvonlisäverolla. Media on esittänyt erityisesti digitilausten nykyisen 24 prosentin verokannan alentamista muiden tilausten verokannan tasolle.

Tämä edistäisi digitaalisuutta ja auttaisi suomalaisen median edellytyksiä vastata kansainväliseen kilpailuun.

Valtiovalta voi edistää tehokasta jakelua esimerkiksi patistamalla Postia ja jakelua tekeviä mediayhtiöiden yhteistyöhön. Ei ole järkevää, jos lehtiyhtiö ja Posti ajelevat peräkkäin ympäri maakuntia samoilla postilaatikoilla.

Pitää arvioida Yleisradion tehtävät ja mitoittaa sen verorahoitus tehtävien mukaan, jotta Yle ei olisi liian hallitseva. Itse kannatan myös Ylen verorahoin tuotettujen sisältöjen avaamista muun median käyttöön.

Lisäksi pitää arvioida mainonnan rajoituksia, jotka usein antavat ulkomaisille kilpailuetua, koska rajoitukset eivät koske käytännössä niitä.

Terve kansanvalta ja riippumaton vapaa sana kuuluvat yhteen. Ne elävät yhdessä ja vaativat toisiaan. Riippumattomuus edellyttää tervettä taloutta ja hyvää lainsäädäntöä.

Kun sana on vapaa ja toimitukset riippumattomia, myös voimakoneiston varjot uskalletaan tuoda esille. Sellainen yhteiskunta on terve.

LEHTIKATSAUS

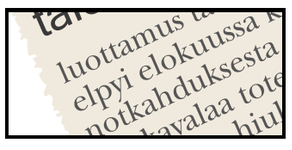

Maalla on aina mukavaa

Etelä-Suomen Median suurten kaupunkilehtien vastaava päätoimittaja **A-P. Pietilä** kritisoi kolumnissaan maaseudulla asumista.

”Taajamissa asuu jo neljä viidestä suomalaisesta. Taajamien yhteenlaskettu pinta-ala on vain pari prosenttia koko maan pinta-alasta. On utopiaa puhua koko maan asuttuna pitämisestä.

Suomessa on 700 taajamaa, joissa asuu vähintään 200 ihmistä. Suuria taajamia on 30 ja yli 200 000 asukkaan taajamia on kolme. Suurin on pääkaupunkiseutu, jossa asuu yli miljoona ihmistä eli joka viides suomalainen.

Suomi kaupungistuu ja keskittyy pienelle alueelle. Metsäläisyys kuuluu vapaa-aikaan.

Asuntoja, katuja ja ratoja on tehtävä sinne, missä ihmiset ovat työssä. Karsintaa on tehtävä sieltä, mistä väki vähenee ja arki muistuttaa mökkilomaa.”

Suomi ei ole lintukoto

Savon Sanomat pohtii Helsingin huumepoliisin ex-pomon Jari Aarnion oikeudenkäyntiä.

”Luottamus poliisia kohtaan on jo nyt saanut särön. Esitutkintatulosten perusteella näyttää vahvasti siltä, että poliisin sisäinen luottamus on ollut heiveröinen kulissi ja sekin on perustunut valheelle. Kaikki tapahtunut osoittaa, ettei Suomi ole enää jos on koskaan ollutkaan mikään lintukoto.

Poliisin on syytä rakentaa järjestelmä, joka mahdollistaa poliisin toimien lainmukaisuuden valvonnan. Myös päälliköiden toimilla on oltava kontrolli. On hyvä muistaa, että tilaisuus voi tehdä varkaan, hyvästä poliisistakin.”